

Bartłomiej Konopa

Bydgoszcz w zasobach Archiwum Internetu – przyczynek do webowej historii miasta

słowa kluczowe: archiwizacja Webu, Internet Archive, bydgoska sieć, bydgoskie witryny WWW

World Wide Web, skrótowo nazywany Webem, WWW, W3 lub po polsku siecią, to dziś jedna z kluczowych usług internetowych. Swoje witryny internetowe prowadzą chociażby instytucje rządowe i samorządowe, muzea, sklepy, uniwersytety, lokalne towarzystwa, a także osoby prywatne. Stanowią one jedną z podstawowych form publikowania bieżących wiadomości, informowania o własnej działalności, komunikacji z zainteresowanymi, szeroko pojętej promocji oraz prowadzeniu dyskusji. Web stał się ważnym elementem krajobrazu początku XXI w., a jego wpływ na współczesne społeczeństwo jest znaczący i dobrze widoczny. Jest to medium dość nowe, o niespełna trzydziestoletniej historii, które jest niezwykle dynamiczne i charakteryzuje się ciągłymi zmianami. Informacje zamieszczane na witrynach poddawane są ciągłym aktualizacjom, dawne zastępowane są przez nowe, część bywa usuwana, przez co użytkownicy Internetu tracą do nich dostęp. Nierzadko też całe portale ulegają kompletnej przebudowie bądź są usuwane z sieci. Czy możliwe jest zatem badanie przeszłości Webu oraz występujących w nim lub powiązanych z nim zjawisk?

Odpowiedź na powyższe pytanie jest twierdząca – dzięki funkcjonującym dziś na świecie archiwum webowym możliwe jest przeglądanie dawnych wersji witryn WWW. Niniejszy artykuł ma na celu przybliżenie zjawiska archiwizacji Webu oraz wskazania możliwości wykorzystania jej zasobów do badania różnych aspektów webowej historii Bydgoszczy. Na jego potrzeby przeprowadzone zostały poszukiwania wybranych witryn powiązanych z tym miastem w zasobach tytułowego Internet Archive, aby sprawdzić ich ogólny stan zachowania.

Na funkcjonowanie Bydgoszczy w sieci zwrócił już uwagę Jacek Lindner w artykule *E-Bydgoszcz* opublikowanym na łamach „Kroniki Bydgoskiej” w 2011

r. Przedstawił w nim i omówił funkcjonowanie portali internetowych dotyczących Bydgoszczy, odnosząc się do nich dość krytycznie¹. Należy zauważyć, że historia cyfrowa miast zaczyna budzić zainteresowania badaczy, czego przykładem może być tekst autorstwa Gerarda Albertsa, Marca Wenta oraz Roberta Jansma z 2017 r., zamieszczony w czasopiśmie „Internet Histories”. Dotyczy on działającego na początku lat 90. w Amsterdamie projektu De Digitale Stad i sposobów jego badania². O archiwizacji i archiwach Webu oraz wykorzystaniu ich zasobów w nauce pisze się coraz więcej. Przywołać można chociażby trzy opublikowane w ostatnich latach książki: *The Archived Web. Doing History in the Digital Age* autorstwa Nielsa Brüggera³, wydany przez niego oraz Iana Milligana *The SAGE Handbook of Web History*⁴, a także redagowaną przez niego oraz Roberta Schroedera *The Web as History: Using Web Archives to Understand the Past and the Present*⁵. Wśród polskich autorów wskazać można m.in. na artykuł Filipa Kłębczyka opublikowany w *Archiwistacie Polskim*⁶ czy Marcina Wilkowskiego w *Archiwach – Kancelariach – Zbiorach*⁷. Przydanym źródłem informacji na temat archiwizacji Webu może być blog pracowni webArch działającej przy Laboratorium Cyfrowym Humanistyki na Uniwersytecie Warszawskim⁸.

Do poszukiwań bydgoskich witryn internetowych w Archiwum Internetu wtypowano 74 adresy URL, które m.in. zostały wymienione w artykule J. Lindera, w Wikipedii pod hasłem *Media w Bydgoszczy*⁹ oraz w zakładce *Media internetowe* dawnego portalu Urzędu Miasta Bydgoszczy¹⁰. Witryny zostały podzielone na następujące grupy: portale informacyjne, radio i telewizja, gazety i czasopiśma, dzielnice, kultura i nauka oraz inne. Przeprowadzona analiza tych materiałów ma charakter ilościowy. Do jej wykonania wykorzystano informacje na temat

¹ J. Linder, *E-Bydgoszcz*, „Kronika Bydgoska” 2011, t. 33, s. 281-292.

² G. Alberts, M. Went, R. Jansma, *Archaeology of the Amsterdam digital city; why digital data are dynamic and should be treated accordingly*, „Internet Histories” 2017, t. 1, nr 1-2, s. 146-159, DOI: 10.1080/24701475.2017.1309852.

³ N. Brügger, *The Archived Web. Doing History in the Digital Age*, MIT Press 2018.

⁴ *The SAGE Handbook of Web History*, red. N. Brügger, I. Milligan, SAGE Publications 2018.

⁵ *The Web as History: Using Web Archives to Understand the Past and the Present*, red. N. Brügger, R. Schroeder UCL Press 2017., DOI: 10.14324/111.9781911307563.

⁶ F. Kłębczyk, *Archiwizacja zasobów Internetu – kierunki i wyzwania*, „Archiwista Polski” 2012, nr 3, s. 105-112.

⁷ M. Wilkowski, *Oddolne archiwizacje Internetu jako działania społeczne*, „Archiwa – Kancelarie – Zbiory” 2015, nr 6(8), s. 207-220.

⁸ *webArch*, <https://webarch.uw.edu.pl> (dostęp: 7.11.2019).

⁹ *Media w Bydgoszczy*, Wikipedia [online], https://pl.wikipedia.org/wiki/Media_w_Bydgoszczy (dostęp: 7.11.2019).

¹⁰ *Media internetowe*, Bydgoszcz informator [online], https://www2.um.bydgoszcz.pl/informator/media/media_internetowe.aspx (dostęp: 7.11.2019).

wykonania pierwszej i ostatniej archiwalnej kopii, liczby kopii (z pominięciem duplikatów) wykonanych w latach 1996-1999, 2000-2010 oraz 2011-2019. Pozy-skane zostały one z wykorzystaniem serwera indeksującego CDX Internet Archive, z którego przy użyciu API¹¹ zaczerpnięto podstawowe metadane wszystkich przechowywanych kopii.

Zanim będzie można przejść do omówienia bydgoszczanów znajdujących się w zasobach amerykańskiej organizacji non profit Internet Archive, warto przedstawić zjawisko archiwizacji Webu. Jego początek można datować na rok 1996, kiedy to przedsiębiorca internetowy Brewster Kahle powołał wspomnianą inicjatywę. Obecnie jest to instytucja posiadająca najstarsze oraz największe archiwum WWW i prowadzi archiwizację na najszerzą możliwą skalę, ponieważ dąży do zachowania zasobów całej sieci. Otworzyła je dla zainteresowanych w 2001 r., kiedy udostępniono narzędzie nazwane Wayback Machine, które pozwala na wyszukiwanie, przeglądanie i korzystanie z dawnych stron internetowych, odtwarzając ich wygląd i funkcjonalność z momentu archiwizacji¹². Internet Archive nie jest jedyną organizacją, która podjęła się tego zadania. Wskazać można również na liczne biblioteki narodowe (m.in. w Nowej Zelandii¹³, Singapurze¹⁴, Chorwacji¹⁵, Czechach¹⁶, Wielkiej Brytanii¹⁷), które uruchamiają projekty zabezpieczające wycinek sieci powiązany z danym narodem. Obok nich powstają archiwa bardziej wyspecjalizowane, takie jak na przykład Digital Archive for Chinese Studies¹⁸ czy UK Governmental Web Archive prowadzone przez brytyjskie National Archives¹⁹. Niestety, obecnie w Polsce nie funkcjonuje żaden projekt archiwizacji Webu, a polskich witryn należy przede wszystkim poszukiwać w zasobach Internet Archive.

Niels Brügger w jednym ze swoich tekstów definiuje archiwizację Webu jako każde świadome i celowe działania mające na celu zabezpieczania zasobów

¹¹ *Wayback CDX Server API – BETA*, GitHub [online], <https://github.com/internetarchive/wayback/tree/master/wayback-cdx-server> (dostęp: 7.11.2019).

¹² *Internet Archive*, Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_Archive (dostęp: 7.11.2019).

¹³ *New Zealand Web Archive*, National Library of New Zealand, <https://natlib.govt.nz/collections/a-z/new-zealand-web-archive> (dostęp: 7.11.2019).

¹⁴ *Web Archive Singapur*, <http://eresources.nlb.gov.sg/webarchives/> (dostęp: 7.11.2019).

¹⁵ *Croatian Web Archive*, <http://haw.nsk.hr/en> (dostęp: 7.11.2019).

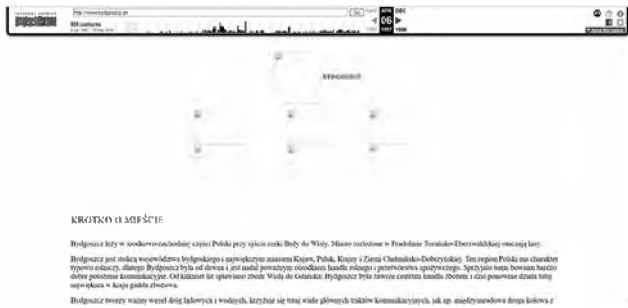
¹⁶ *Webarchiv the Museum of Czech web*, <https://webarchiv.cz/en/> (dostęp: 7.11.2019).

¹⁷ *UKWA UK Web Archive*, <https://www.webarchive.org.uk/> (dostęp: 7.11.2019).

¹⁸ *Digital Archive for Chinese Studies*, https://www.zo.uni-heidelberg.de/boa/digital_resources/dachs/index_en.html (dostęp: 7.11.2019).

¹⁹ *UK Government Web Archive*, The National Archives, <http://www.nationalarchives.gov.uk/webarchive/> (dostęp: 7.11.2019).

WWW²⁰, jednak działalność Internet Archive oraz podobnych inicjatyw można opisać bardziej precyzyjnie. Można ją określić jako selekcję, gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie materiałów pochodzących z sieci. Wybór tego, co ma zostać zarchiwizowane, zaczyna się wraz z określeniem celu i zakresu działalności archiwum²¹. Tak jak zostało to przedstawione we wcześniejszym akapicie, poszczególne archiwa mogą podejść do swojego zadania w odmienny sposób: od archiwizowania całej sieci, poprzez domeny narodowe, po wąskie, określone tematycznie wycinki Webu²². Do realizacji swojej misji archiwa stosują dwie podstawowe strategie, a mianowicie gromadzenie masowe oraz selektywne, które często są ze sobą łączone. Pierwsza z nich pozwala na archiwizowanie dużych zasobów, jednak ze względu na znaczną automatyzację procesu ogranicza kontrolę nad nim oraz jego dokładność. Z kolei druga metoda służy do bardziej precyzyjnego działania, jednak wymaga większego nakładu pracy, przez co gromadzi się

znacznie mniej materiałów. W ramach strategii selektywnej wskazać można na archiwizację tematyczną oraz tzw. event harvesting, czyli gromadzenie witryn dokumentujących jakiegoś wydarzenia²³.

Ilustracja 1. Najstarsza kopia witryny www.bydgoszcz.pl w zasobie IA z 6.04.1997. Źródło: Internet Archive

Kolejny etap archiwizacji Webu, a więc gromadzenie, odbywa się automatycznie i wykonywane jest przez specjalne roboty internetowe nazywane crawlerami lub harvesterami. Ich praca polega na poruszaniu po hiperłączach według wcześniej ustalonych reguł i wykonywaniu kopii stron WWW, które są przez niego odwiedzane. W trakcie swojego działania może napotkać na liczne przeszkody, przez co pewne treści mogą być dla niego niedostępne, np. zawartość wymagająca zalogowania lub

²⁰ N. Brügger, *Web Archiving – Between Past, Present, and Future* [online], [w:] *Handbook of Internet Studies*, red. R. Brunett, M. Consalvo, C. Ess, 2011 Blackwell Publishing Ltd, s. 25, DOI: 10.1002/9781444314861.

²¹ ISO/DTR 14873:2012 *Information and documentation — Statistics and Quality Indicators for Web Archiving* [online], s. VI, http://netpreserve.org/resources/IIPC_project-SO_TR_14873_E_2012-10-02_DRAFT.pdf (dostęp: 7.11.2019).

²² Tamże, s. 9-10.

²³ J. Nielsen, *Using Web Archives in Research – an Introduction* [online], Aarhus 2016, s. 21-22, http://www.netlab.dk/wp-content/uploads/2016/10/Nielsen_Using_Web_Archives_in_Research.pdf (dostęp: 7.11.2019).

odpowiednie wykluczenie w Robots Exclusion Protocol²⁴. Zarchiwizowane w ten sposób strony WWW przechowywane są na serwerach i udostępniane za pomocą narzędzi podobnych do wspomnianego wcześniej Wayback Machine. Zakres udostępniania może być różny i zależy od przepisów prawa oraz polityki danego archiwum: zasoby mogą być w całości lub częściowo dostępne w Internecie, wyłącznie na terenie bibliotek lub mogą być zamknięte dla użytkowników²⁵.

Ponieważ Internet Archive dąży do gromadzenia zasobów pochodzących z całej sieci, niezależnie od miejsca ich pochodzenia oraz języka, w którym powstały, w jego zasobach znajdują się polskie witryny WWW, w tym także bydgoskie. Ponieważ swoją działalność prowadzi od drugiej połowy lat 90. XX w., możliwe jest oglądanie sieci w pierwszych latach jej funkcjonowania. Co zatem z bydgoskiego WWW znajduje się w zasobach amerykańskiej organizacji?

Portale informacyjne to jeden z podstawowych elementów krajobrazów sieci, co nie jest wyjątkiem w przypadku Bydgoszczy. Przeprowadzona kwerenda pozwoliła ustalić kilka serwisów, które działają lub działały, dostarczając wiadomości dotyczące miasta i jego mieszkańców. Mogą one stanowić one ciekawe, uzupełniające źródło do badań nad dziejami Bydgoszczy, zwłaszcza ze względu na możliwość poznania opinii zawartych w komentarzach. Zgromadzone w Internet Archive zasoby sięgają początku pierwszej dekady XXI w. i znacząco przybywa ich w następnym dziesięcioleciu (zob. Tabela 1). Podobnie sytuacja wygląda w przypadku gazet i czasopism oraz radia i telewizji (zob. Tabela 2 i 3). Taką sytuację może tłumaczyć fakt, iż hiperłącza do tych witryn mogły być często zamieszczane na innych, przez co crawlery mogły łatwiej na nie trafić.

Ciekawą grupę stanowią portale dzielnicowe, znaczna ich część już nie funkcjonuje. W ich przypadku nie wykonano licznych archiwalnych kopii, a witryna Bartodziei nie zachowała się wcale (zob. Tabela 4), mogą być interesujące. Wiele z nich pochodzi z początku lat dwutysięcznych, z czasów zanim rozpowszechniły się media społecznościowe, takie jak Facebook, a więc mogłyby posłużyć do obserwacji, jak lokalne społeczności odnajdywały się w sieci i jak z niej korzystały. Mogą być źródłem informacji na temat samych dzielnic i ich mieszkańców. W przeciwieństwie do nich w zasobach Internet Archive znajduje się więcej materiałów związanych z kulturą i sztuką (zob. Tabela 5). Poszczególne witryny mogą być wykorzystywane przy pisaniu historii instytucji, do których należą, a także do badania bydgoskich wydarzeń kulturalnych. Umożliwiają śledzenie zmian w repertuarze teatrów, muzealnych i archiwalnych wystaw czy oferty dydaktycznej uniwersytetów.

²⁴ Tamże, s. 12-18.

²⁵ ISO/DTR 14873:2012, s. 12.

Ostatni zbiór witryn jest zbyt różnorodny, aby móc przedstawić go w ogólny sposób. Znalazły się w nim najstarsze, pochodzące z końca lat 90. ubiegłego wieku, kopie witryny prowadzonej przez Urząd Miasta Bydgoszczy, a także nieistniejące już internetowe forum Bydgoszczan. Jest to jedno ze zjawisk, które ze względu na rozwój mediów społecznościowych zaczyna zanikać, a to, co znajduje się w Archiwum Internetu, może umożliwić jego poznanie. Znalazły się tu ponadto witryny lokalnych firm i stowarzyszenia działającego na rzecz stworzenia bydgoskiej metropolii (zob. Tabela 6).

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
Bydgoszcz City	http://www.bydgoszczcity.pl/	NIE	2009.11.29	2018.12.29	0	6	67	73
Bydgoszcz Dzisiaj	http://www.bydgoszczdzisiaj.pl/	TAK	2011.04.14	2019.02.24	0	0	182	182
Bydgoszcz Nasze Miasto	http://www.bydgoszcz.naszemiasto.pl/	TAK	2001.03.06	2019.08.22	0	216	264	480
bydgoszcz24.pl	http://www.bydgoszcz24.pl/pl/#	TAK	2017.04.12	2019.07.04	0	0	241	241
CowBydgoszczy	http://www.cowbydgoszczy.pl/	NIE	2009.09.01	2019.01.19	0	6	97	103
hejtu.pl	http://www.hejtu.pl/	NIE	2015.02.06	2019.07.26	0	0	63	63
info Bydgoszcz	http://www.infobydgoszcz.pl/	NIE	2001.03.02	2019.01.02	0	167	147	314

IQBydgoszcz	http://www.iqbydgoszcz.pl/	NIE	2016.02.04	2017.09.29	0	0	13	13
Metropolia Bydgoska	http://www.metropoliabydgoska.pl/	TAK	2011.10.29	2019.04.15	0	0	72	72
MM Bydgoszcz	http://www.mmbydgoszcz.pl/	NIE	2008.04.09	2015.10.10	0	98	119	217
Moja Bydgoszcz	http://www.moja.bydgoszcz.pl/	NIE	2004.11.09	2017.10.27	0	137	55	192
Portal Bydgoski	http://www.portalbydgoski.pl/	TAK	2009.10.01	2019.07.04	0	34	181	215
Portal Bydgoszcz	http://www.portal-bydgoszcz.pl/	NIE	2011.10.19	2013.06.22	0	0	21	21
Twoje Miasto Bydgoszcz	http://www.bydgoszcz.twoje-miasto.pl/	TAK	2003.10.06	2018.11.21	0	74	50	124

Tabela 1. Portale informacyjne, opracowanie własne.

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
BydziaTV	http://www.bydzia-tv.pl/	TAK	2009.06.18	2019.03.12	0	5	58	63

iTV24 Bydgoszcz	http://www.itv24.com.pl/	NIE	2007.09.07	2019.05.12	0	95	88	183
Polskie Radio Pomorza i Kujaw	http://www.radiopik.bydgoszcz.pl/	TAK	2000.09.30	2019.03.12	0	221	135	356
TVP 3 Bydgoszcz	http://www.tvp.pl/bydgoszcz/ / http://www.bydgoszcz.tvp.pl/	TAK	2001.03.01	2019.09.05	0	40	579	619

Tabela 2. Radio i telewizja, opracowanie własne.

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
Akant	http://www.akant.telvnet.pl/ / http://www.akant.org/	NIE/TAK	2001.02.02	2019.07.31	0	55	161	216
City Bydgoszcz	http://www.citybydgoszcz.pl/	NIE	2007.01.05	2019.02.19	0	26	36	62
Express Bydgoski	http://www.expressbydgoski.pl/	TAK	2014.04.01	2019.09.12	0	0	493	493
Gazeta Pomorska	http://www.pomorska.pl/	TAK	2000.09.15	2019.09.05	0	9	581	590
Gazeta Wyborcza – Bydgoszcz	http://www.bydgoszcz.wyborcza.pl/bydgoszcz/0,0.html	TAK	2015.09.19	2019.09.09	0	0	444	444

Moment	https://www.moment.pl/	NIE	2002.03.11	2019.08.31	0	22	24	46
Pod wiatr	http://www.podwiatr.pl/	TAK	2011.06.30	2019.02.07	0	0	30	30
Posłaniec Ducha Świętego	http://www.poslaniec.pl/	NIE	2000.12.06	2012.03.04	0	211	3	214

Tabela 3. Gazety i czasopisma, opracowanie własne.

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
Bartodzieje	http://www.bydgoszcz-bartodzieje.pl/	NIE	-	-	-	-	-	-
Flisy	http://www.flisy.bydgoszcz.pl/	NIE	2012.01.11	2016.03.05	0	0	12	12
Fordon.org	http://www.fordon.org/	NIE	2001.05.19	2018.12.28	0	21	14	36
Fordon.pl	https://www.fordon.pl/	TAK	2003.08.08	2019.01.22	0	30	92	122
fordon.za.pl	http://www.fordon.za.pl/	NIE	2006.08.31	2016.03.04	0	6	2	8
iFordon	http://www.ifordon.pl/	NIE	2007.12.08	2019.01.02	0	23	48	71
infoFordon.pl	http://www.infofordon.pl/	TAK	2007.02.08	2019.07.18	0	109	133	232
Miedzyń	http://www.miedzyn.net/	NIE	2002.05.27	2015.08.01	0	24	3	27
Okole	http://www.okole.bydgoszcz.pl/	NIE	2010.04.23	2019.06.16	0	1	20	21

Oplawiec	http://www.oplawiec.com.pl/	TAK	2006.02.22	2019.06.16	0	37	56	93
Osiedle Leśne	http://www.osiedlelesne.bydgoszcz.pl/	TAK	2007.12.31	2019.03.02	0	7	37	44
Osowa Góra	http://www.osowagora.info/	NIE	2008.07.23	2016.03.12	0	4	27	31
Stary Fordon	http://www.staryfordon.prv.pl/	TAK	2003.04.13	2009.09.22	0	35	0	35
Wilczak	http://www.wilczak.dbv.pl/maintenance.php	TAK	2013.05.18	2013.05.19	0	0	1	1
Wyzyny	http://www.wyzynyonline.pl/	NIE	2008.08.06	2019.02.01	0	18	26	44
Wzgórza Wolności	http://www.wzgorzewolnoscibydgoszcz.pl/	TAK	2009.10.17	2019.06.17	0	1	20	21

Tabela 4. Dzielnice, opracowanie własne.

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
Archiwum Państwowe w Bydgoszczy	http://www.bydgoszcz.ap.gov.pl/	TAK	2001.02.25	2019.05.11	0	3	66	69

Bydgoska Szkoła Wyższa	http://www.bsw.edu.pl/	TAK	2009.01.11	2019.08.17	0	31	75	106
Collegium Medicum UMK	https://www.cm.umk.pl/	TAK	2004.12.04	2019.08.23	0	249	237	486
Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy	http://wwwstudent.bydgoszcz.pl/	TAK	2004.09.05	2018.03.18	0	8	9	71
Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy	http://www.muzeum.bydgoszcz.pl/	TAK	2005.01.13	2019.05.13	0	40	149	189
Opera Nova w Bydgoszczy	http://www.opera.bydgoszcz.pl/	TAK	2001.04.02	2019.04.22	0	66	137	203
Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy	https://www.teatrpolski.pl/	TAK	2002.08.08	2019.01.03	0	145	138	283
Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy	http://www.tmmb.pl/	TAK	2004.08.19	2019.03.21	0	3	16	19
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	https://www.ukw.edu.pl/	TAK	2005.10.25	2019.08.23	0	154	419	573
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy	http://www.utp.edu.pl/pl/	TAK	2006.12.11	2019.07.18	0	60	195	255

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy	http://www.wsg.byd.pl/strona-glowna.1.html	TAK	2004.12.25	2019.06.12	0	32	269	301
Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy	http://www.wsnosz.pl/pl/	TAK	2005.11.25	2018.03.19	0	35	43	78

Tabela 5. Kultura i nauka, opracowanie własne.

Tytuł	Adres URL	Czy witryna obecnie funkcjonuje?	Data pierwszej archiwizacji	Data ostatniej archiwizacji	Liczba archiwalnych kopii w zasobie IA:			
					z lat 1996-1999	z lat 2000-2010	z lat 2011-2019	ogólnie
Anonse Bydgoszcz	http://www.anonse-bydgoszcz.pl	NIE	2008.12.05	2016.04.22	0	2	17	19
Bydgo.pl	http://www.bydgo.pl/	NIE	2001.02.17	2017.05.09	0	67	4	71
Bydgoski Portal Internetowy	https://www.bydgoszcz.com/	TAK	1999.10.11	2019.08.17	2	21	21	42
Bydgoszcz – oficjalna strona	https://www.bydgoszcz.pl/	TAK	1997.04.16	2019.07.14	5	364	170	539
Bydgoszcz Euro City	http://www.bydgoszcz.eurocity.pl/	NIE	2002.09.24	2017.08.23	0	10	1	11
Bydgoszcz ulice	http://www.ulice.bydgoszcz.eu/	NIE	2010.08.30	2018.05.15	0	1	28	29

Cukiernia Sowa	https://www.cukierniasowa.pl/	TAK	2009.03.07	2019.07.08	0	1	82	83
Cyfrowy Urząd Miasta Bydgoszczy	http://www.um.bydgoszcz.pl/	TAK	2005.02.07	2019.05.13	0	3	31	33
Enjoy Bydgoszcz	https://www.enjoybydgoszcz.pl	NIE	2010.02.06	2017.10.31	0	3	111	114
Forum Bydgoszcz	http://www.forum.bydgoszcz.pl/	NIE	2005.04.09	2017.10.04	0	12	38	50
Medyczna Bydgoszcz	http://www.medycznabydgoszcz.eu/	NIE	2013.04.04	2018.11.16	0	0	29	29
Metropolia Bydgoszcz	http://www.metropolia.bydgoszcz.pl/	TAK	2009.11.09	2019.07.03	0	2	33	35
PESA	http://www.pesa.pl/	TAK	2001.07.28	2019.09.14	0	18	158	176
Popieram Bydgoszcz	http://www.popierambydgoszcz.pl/	NIE	2014.05.15	2019.07.04	0	0	57	57
Portal Kujawski	http://www.portalkujawski.pl/	TAK	2012.10.27	2019.07.03	0	0	247	247
Sportowa Bydgoszcz	http://www.sportowabydgoszcz.pl/	NIE	2006.10.22	2018.11.18	0	114	1293	1407

Wenecja.art.pl	http://www.wenecja.art.pl/	TAK	2001.11.21	2008.09.19	0	20	0	20
Wirtualna Bydgoszcz	http://www.wirtualnabydgoszcz.pl/	TAK	2006.04.08	2018.12.24	0	50	18	68
Zgromadzenie Ducha Świętego pod opieką Niepokalanego Serca Maryi Panny w Bydgoszczy	http://www.duchacze.pl/	TAK	2003.11.12	2019.02.15	0	15	56	71
Życie Bydgoszczy	http://www.zyciebydgoszczy.pl/	NIE	2010.10.11	2017.12.30	0	2	101	103

Tabela 6. Inne, opracowanie własne.

Przeprowadzona analiza pokazała, że w zasobach Internet Archive zachowały się liczne bydgoskie witryny internetowe, zarówno te wciąż działające, jaki i te, które z sieci zniknęły. Wyjątek stanowi tu portal dzielnic Bartodzieje. Wśród wybranych witryn tylko dwie mają kopie pochodzące z lat 90. XX w. Znaczna część pochodzi z pierwszej dekady XXI w., jednak najwięcej archiwalnych kopii pochodzi z lat 2011-2019. Wynika to zapewne z rozszerzania działalności Archiwum Internetu, m.in. ulepszania robotów archiwizujących, co umożliwiła dotarcie do coraz większej liczby witryn. Może to skutkować tym, iż trudniej będzie poznać obecność Bydgoszczy w WWW w początkach jej istnienia, a łatwiej w czasach współczesnych. Nie oznacza to jednak, że nic więcej z okresu 1996-1999 się nie zachowało, jednak odnalezienie tego w przepastnych zasobach wymagać będzie bardziej pogłębionej kwerendy.

Niniejszy artykuł nie wyczerpuje w pełni kwestii obecności bydgoskich witryn WWW w zasobach Internet Archive i jest jedynie wstępem do takich poszukiwań. Archiwalna sieć to stosunkowo nowe zjawisko, które obecnie i w przeszłości może posłużyć do różnorodnych badań, w tym związanych z Bydgoszczą. W tym momencie wyobrazić można sobie chociażby analizę rozwoju domeny regionalnej .bydgoszcz.pl oraz stanu jej zachowania. Inną możliwością byłoby na przykład zbadanie witryn dzielnic, przyjrzenie się występującym na nich hiperłączom, sprawdzenie, dokąd prowadzą i czy portale odsyłają do siebie nawzajem.

Archiwalny Web otwiera szerokie spektrum zjawisk i zagadnień do rozpoznania oraz nowe aspekty znanych już kwestii.

Bydgoszcz in the resources of the Internet Archive – contribution to the online history of the city

keywords: online archiving, Internet Archive, Bydgoszcz Web, Bydgoszcz websites

Summary

The Internet Archive is an American nonprofit organization founded in 1996, which is involved in archiving online resources. It copies websites with the use of specialized software, assuring their viewing in the future. Activities of the organization also include the Polish web, thus resources regarding Bydgoszcz. The article also describes the issue of web archiving and results of a short analysis of the state of preservation of selected Bydgoszcz websites in the resources of the Internet Archive. Studies allowed to determine the number of archival copies of individual portals along with the dates of the first and last copy. The article also presented possibilities of use of this type of modern sources to learn about the city and its residents.

Bydgoszcz in den Ressourcen des Internetarchivs – ein Beitrag zur Web-Geschichte der Stadt

Schlüsselwörter: Webarchivierung, Internet Archiv, Netzwerk von Bydgoszcz, Webpräsenzen von Bydgoszcz

Zusammenfassung

Internet Archive ist eine seit dem Jahr 1996 tätige amerikanische gemeinnützige Organisation, die sich u.a. mit der Archivierung des Webseiten-Netzwerks beschäftigt. Diese Aufgabe besteht in der Erstellung von Kopien von Websites mittels spezialisierter Software, damit sie in Zukunft durchgesucht werden können. In dem Tätigkeitsbereich der Organisation befindet sich ebenfalls das polnische Netzwerk, dazu gehören also auch die Webpräsenzen von Bydgoszcz. In dem Artikel wurden die Frage der Webarchivierung sowie die Ergebnisse einer kurzen Analyse des Erhaltungszustands von gewählten Webpräsenzen von Bydgoszcz in den Ressourcen des Internetarchivs kurz geschildert. Die Untersuchung ließ die Zahl von Archivkopien der einzelnen Webportale einschließlich Daten der ersten und der letzten Kopie feststellen. Darüber hinaus wurden Einsatzmöglichkeiten von diesen modernen Quellen in Hinsicht auf das Kennenlernen der Stadt und ihrer Einwohner vorgebracht.